## 3974 - Borcu olan kişinin hacca gitmesi

**Soru**

Bankaya borcum var ancak Umre'ye gitmek istiyorum, Hac veya Umreye gitmeden önce tüm borçlarımı ödememem gerektiğini biliyorum, bu konuda İslam' a göre en doğru uygulama nasıl olmalıdır?

**Detaylı cevap**

Allah'a hamd olsun.

Birincisi:  Şayet bu borç, faizli bir borç ise şüphesiz bu haram olup büyük günahlardandır. Ayrıca bu, insanı helaka götüren yedi büyük günahlardandır. Faizi tüm ümmetler haram görmüştür hatta ismi Solon olan put perestlerden biri şöyle demiştir: "Mal kısır bir tavuk gibidir, para para doğurmaz" Hristiyanların inancında faiz yiyen kişi öldüğünde kefenlenmez. Yahudiler bile faizi haram görürler.

İslam ise hiçbir şüphe bırakmayacak şekilde faizi kesinlikle haram kılmıştır. "Faiz yiyenler, ancak şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Bu, onların, "Alışveriş de faiz gibidir" demelerinden dolayıdır. Oysa Allah, alışverişi helâl, faizi haram kılmıştır. Bundan böyle kime Rabbinden bir öğüt gelir de (o öğüte uyarak) faizden vazgeçerse, artık önceden aldığı onun olur. Durumu da Allah'a kalmıştır. (Allah, onu affeder.) Kim tekrar (faize) dönerse, işte onlar cehennemliklerdir. Orada ebedî kalacaklardır." Bakara /275

"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten iman etmiş kimselerseniz, faizden geriye kalanı bırakın." Bakara/ 278

Ebu Cuhayfe Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem; kan parasını,  köpek parasını, cariyenin kazancını almayı yasaklamıştır. Dövme yapan ve yaptıranı, faiz yiyen ve yedireni, ve heykel yapanı  lanetlemiştir. " Buhari/ 2238

İbn Mesud Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem faiz yiyen ve yedireni lanetlemiştir. Muslim/1597

Ebu Hureyre Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Nebî salla`llahu aleyhi ve sellem`in şöyle buyurduğu rivâyet etmiştir: "İnsanı helak eden yedi şeyden sakınınız! Bunun üzerine sahabler: - Yâ Resûlallah! Bu yedi şey nedir? diye sorduklarında Resûl-i Ekrem: - 1) Allah`a şirk koşmak, 2) Sihir yapmak, 3) Haksız yerek Allah`ın haram kıldığı bir canı öldürmek; 4) Fâiz kazancı yemek, 5) Yetim malı yemek, 6) herkesin katıldığı bir savaştan kaçmak, 7) Zinâdan beri olup hatırından bile geçmeyen Müslüman kadınlara zina ile iftira etmektir" diye buyurdu.

Semure bin Cundub Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem şöyle demiştir: "Bu gece iki adam bana gelip beni kutsal bir yere götürdüler bizler yürürken kandan bir nehire vardık, içinde duran bir adam gördük ayrıca nehrin ortasında önünde taş olan bir adam daha gördük. İçinde duran adam nehirden her çıkmak istediğinde önünde taş olan adam onun ağzına taş vurup onu yerine geri çeviriridi. Bu nedir diye sorduğumda şöyle cevap verdiler: Nehrin içinde gördüğün adam faiz yiyen kişidir." Buhari/1979

Sana vacip olan bu haram işten Allaha tövbe etmendir. Ancak borcun normal bir borç ise ve faize bulaşmamışsa bunda sakınca yoktur.

İkincisi:

Kendi nafakasına sahip olmayan kişiye Hac farz değildir. Ancak hangisi daha evladır konusuna gelince yani Hacca gitmek mi yoksa borcu ödemek mi?

Tercihli görüşe göre: Borcu ödemek daha evladır. Çünkü borçlu olan kimseye Hacc farz değildir. Nitekim haccın şartlarından biride güç yetirmektir.

Şayet senin haccın ve borcun çakışırsa borcu ödemeye öncelik ver. Ancak borcun zamanı gelmemiş veya para sahibi sabrederse o takdirde hacc veya Umreyi eda etmekte bir sakınca yoktur.

İbn Teymiye Rahimehullah şöyle dedi: Maddi durumu olmayan borçluya bir başkası tarafından

Hacc yaptırılırsa ve bunda borç hakkını kaybetme olasılığı yoksa (ya kendisi para kazanmadan aciz, veya borç sahibine borcu ödemek mümkün olmayacak şekilde) hazır değilse Hacca gitmesi caizdir. Mecmu el fetava 16/26

Tüm bunlar ancak güç yetirmeye bağlı olup borç sahibine borcu ödedikten sonra ve binek ve yol masrafı sağlandıktan ve ailenin nafakasını temin ettikten sonra caiz olur.

Bunu yapmadığın takdirde günahkâr olursun.

Huseyme Rahimehullah şöyle dedi: Abdullah bin Ömer Radiyallahu anhu'nun yanında otururken kölelerin sorumlusu girdi,  ona kölelerin yiyeceklerini verdin mi? Diye sordu o da yok dedi. Bunun üzerine Abdullah: Çık onlara yiyeceklerini ver. Çünkü Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem şöyle demiştir: "Kişinin sahip olduğu kişilerin yiyeceklerini engellemesi onun için günah olarak yeterdir" Muslim/996

İbn Ömer Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem şöyle demiştir: "Kişinin masraf yaptığı kişileri ihmal etmesi onun için günah olarak yeterdir" Ebu Davud /1692

En iyisini Allah bilir.